

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/41/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1313209451
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1313209451.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: W. W., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, L., zastúpený JUDr. Jánom Hudzikom, advokátom, Advokátska kancelária Hudzík & Partners s.r.o., so sídlom v Poprade, Mnoheľova 830/15, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č.k. 12C 96/2013-61 zo dňa 9.10.2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava III rozsudkom zo dňa 9.10.2013 č.k. 12C 96/2013-61 zamietol návrh navrhovateľa zo dňa 7.1.2013, ktorým sa domáhal voči odporcovi zaplataenia 1.893,78 eur a ako náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím a náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu zo zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia a tiež sumu 50.000,- eur ako náhradu nemajetkovej ujmy. Súd vychádzal zo zistenia, že voči navrhovateľovi bolo dňa 7.11.2007 začaté trestné stíhanie za pokračovací trestný čin poškodzovania cudzích práv spolupáchateľstvom. Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava III sp. zn. 1Pv 1154/07 zo dňa 12.6.2008 bola zamietnutá jeho žiadosť proti uzneseniu vyšetrovateľa OR PZ Bratislava III sp.zn. ČVS: ORP-841/OEK-BE-2008 zo dňa 6.5.2008. Okresný súd Poprad uznesením č.k. 5T 120/2011-1704 zo dňa 4.11.2004 zastavil trestné stíhanie proti navrhovateľovi ako obvinenému z pokračovacieho trestného činu poškodzovania cudzích práv formou spolupáchateľstva, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Škoda vo výške 1.893,78 eur vznikla navrhovateľovi titulom náhrady trov konania právneho zastúpenia v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie. Nemajetková ujma navrhovateľa vznikla tým, že trestným konaním došlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti a neprímeraným reakciám v rodinnom, pracovnom a verejnom prostredí. Odporca žiadal návrh zamietnuť, nakoľko na základe uznesenia prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava III zo dňa 9.10.2010 sp. zn. 1Pn 929/07 pripisom zo dňa 9.10.2010 prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III zaslal na Úrad justičnej a kriminálnej polície OR PZ Bratislava III vzťahujúce sa vyšetrovacie spisy z OR PZ Poprad, pričom v ňom podľa § 230 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku uložil pre vyšetrovateľa záväzný pokyn bezodkladne začať trestné stíhanie pre pokračovací trestný čin poškodzovania cudzích správ spolupáchateľstvom v časti dokonaní a v časti štádia pokusu podľa § 8 ods. 1, k § 9 ods. 2, § 209 ods. 1 písm. a) ods. 3 písm. b) Trestného zákona v znení neskorších predpisov účinného v čase spáchania skutku. Na základe záväzného pokynu prokurátora vyšetrovatelka Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ Bratislava III, mjr. T.. Q. W. v zákonnej lehote uznesením zo dňa 7.11.2007 začala podľa § 199 ods. 1) Trestného poriadku trestné stíhanie za uvedený trestný čin, ktoré v zmysle zákona doručila dozor vykonávajúcemu prokurátorovi, ako i oznamovateľovi a poškodenému. Dňa 6.5.2008 vyšetrovatelka PZO OPZ OR PZ Bratislava III uznesením podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesla okrem iných, obvinenie i voči navrhovateľovi. Navrhovateľ dňa 23.5.2008 podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, o

ktorej rozhodoval prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III, ktorý uznesením zo dňa 12.6.2008 sťažnosť navrhovateľa zamietol, nakoľko nebola dôvodná a potvrdil zákonnosť vydaného uznesenia, na základe ktorého vyšetrovatelka pokračovala v úkonoch trestného konania. Dňa 1.7.2008 a dňa 12.11.2010 dozor vykonávajúci prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III po preskúmaní spisového materiálu uložil vyšetrovateľovi záväzné pokyny, na základe ktorých vyšetrovatel PZ vo veci konal ďalej. Prípisom zo dňa 17.5.2011 dozor vykonávajúci prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III vydal záväzný pokyn na spracovanie návrhu na podanie obžaloby, na základe ktorého vyšetrovatel dňa 5.8.2011 podal na Okresnú prokuratúru Bratislava III návrh na podanie obžaloby, na základe čoho prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III dňa 7.9.2011 podal na navrhovateľa obžalobu. Na základe toho odporca tvrdil, že v tomto prípade Slovenskú republiku má zastupovať Generálna prokuratúra SR. S poukazom na ustanovenie § 4 ods. 1 písm. b) zák. č. 514/2003 Z.z., v zmysle ktorého od 1.1.2013 došlo k upresneniu v tom, že o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci, kde je výslovne uvedené, že Ministerstvo vnútra SR konalo v mene Slovenskej republiky a v trestnom konaní spôsobil škodu vyšetrovatel policajného zboru, alebo poverený príslušník policajného zboru a prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru, alebo povereného príslušníka policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, alebo vyšetrovatel policajného zboru, alebo poverený príslušník policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora. V tomto prípade vyšetrovatelka Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ Bratislava v zákonnej lehote uznesenie zo dňa 7.11.2007 začala podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie voči navrhovateľovi na základe záväzného pokynu prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava III. Dňa 17.5.2011 vydal prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III záväzný pokyn na spracovanie návrhu na podanie obžaloby. Pretože navrhovateľ podal návrh voči SR zastúpenej Ministerstvom vnútra SR a Okresný súd Bratislava III dospel k názoru, že odporca tak ako je označený v návrhu nie je v konaní pasívne legitimovaný. Okresný súd prihliadol na skutočnosť, že navrhovateľ do rozhodnutia súdu vo veci aj z dôvodu, že odporca svoju vecnú legitimáciu namietal, nežiadal súd o postup podľa § 92 ods. 4 O.s.p., ale sám svojím oznámením zo dňa 15.10.2013, že v mene štátu na strane odporcu má konať generálna prokuratúra, čo však bolo až 6 dní po vyhlásení rozsudku a podľa názoru súdu už irelevantné. Okresný súd poukázal na ustanovenie § 90 až 94 O.s.p., ktoré upravujú, kto je účastníkom konania. Zdôraznil, že pri účastníkoch konania treba rozlišovať vecnú legitimáciu, ktorá vymedzuje právo hmotné a tiež to kto je účastníkom konania. Vecnou legitimáciou sa rozumieme stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práva alebo povinnosti, ktorá je predmetom konania. Nedostatok vecnej legitimácie znamená, že niekto kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotného oprávnenia, alebo o ktorom navrhovateľ tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti nie je nositeľom hmotného oprávnenia alebo povinnosti, o ktoré v konaní ide. Preto ak účastník v konaní nie je aktívny alebo pasívne legitimovaný, nie je možné voči nemu rozhodnúť inak než tak, že návrh na začatie konania treba zamietnuť. Okresný súd zároveň poukázal na ustanovenie § 21 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého účastníkom občiansko-právnych vzťahov môže byť okrem ďalších subjektov uvedených v zákone aj štát. V tomto prípade je štát právnickou osobou. Podľa ustanovenia § 21 ods. 4 prvej vety O.s.p. za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu. Okresný súd dospel k záveru, že odporca nie je v konaní pasívne legitimovaný. Navrhovateľ podal žalobu na súd dňa 22.1.2013 a to už v čase účinnosti novely zákona č. 514/2013 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť dňom 1.1.2013 a ktorá v § 4 ods. 1 písm. b) presne stanovuje podmienky, kto má za štát konať ako odporca. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že vyšetrovatelka Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ Bratislava III mjr. T. Q. W. konala na základe záväzného pokynu prokurátora, pričom o sťažnosti navrhovateľa rozhodoval prokurátor a tento jeho sťažnosť zamietol. Z ustanovenia § 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonnými rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom štát, pričom v mene štátu v danom prípade koná Generálna prokuratúra SR, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa § 38 zák. č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v O.s.p., trestnom konaní, alebo správnom konaní (§ 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z.z.). Z uvedených dôvodov preto návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy konania.

Proti rozsudku Okresného súdu podal odvolanie navrhovateľ, ktorý nesúhlasil s rozhodnutím súdu a žiadal rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní namietal, že okresný súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. a preto je rozhodnutie nesprávne. Okresný súd si nesprávne vyložil otázku, že

vecná legitímácia štátu ako účastníka konania je nerozlučne spojená s tým, ktorý štátny orgán koná za štát v súdnom konaní. Poukázal na ust. § 1 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorý upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci v písm. a). Podľa § 3 štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci a to nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe alebo nesprávnym úradným postupom zodpovednosti podľa tohto odseku sa nemožno zbaviť. Ďalej poukázal na ustanovenia § 4 ods. 1 písm. f) tohto zákona, podľa ktorého v mene štátu koná Generálna prokuratúra SR a škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občiansko-súdnom konaní, trestnom konaní, alebo správnom konaní. Z ustanovení, na ktoré poukázal navrhovateľ v podanom odvolaní vyplýva, že pasívne legitimovaným je Slovenská republika ako štát, ako to riadne z návrhu na začatie konania vyplýva a tak ako to označil navrhovateľ v podanom návrhu. Navrhovateľ zdôraznil, že otázka, ktorý štátny orgán má v mene štátu konať nie je otázkou pasívnej vecnej legitímácie, ale ide o otázku, ktorá sa týka zastúpenia účastníka konania a má povahu odstrániteľného nedostatku procesnej povahy. Preto ak zástupca Ministerstva vnútra SR vo svojom vyjadrení, ako aj na samotnom pojednávaní dňa 9.10.2013 vzniesol námietku, že odporcu má zastupovať Generálna prokuratúra SR, nešlo o námietku, ktorá sa týkala zastupovania štátu ako pasívne legitimovaného účastníka konania. Preto, ak okresný súd dospel k záveru, že Slovenskú republiku ako žalovaného mal zastupovať iný štátny orgán, mal tento nedostatok odstrániť postupom upraveným v procesnom predpise a nie jeho žalobu zamietnuť. Okresný súd preto nesprávne právne danú vec posúdil a nesprávne si vyložil zákonné ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z.z., nakoľko z ustanovenia § 3 tohto zákona jednoznačne vyplýva, že v danom konaní ako žalovaný je správne označená Slovenská republika. Nebol správny názor okresného súdu, že v tomto prípade bolo potrebné postupovať podľa § 92 ods. 4 O.s.p., ktorý upravuje zmenu účastníkov konania, pretože toto ustanovenie sa nevzťahuje na zástupcov účastníkov konania, ale výlučne na samotných účastníkov konania. Z uvedených dôvodov preto žiadal navrhovateľ rozsudok okresného súdu ako vecne nesprávny zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporca sa k podanému odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací § 10 ods. 1 O.s.p. prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Navrhovateľ v podanom odvolaní namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak z správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V prejednávanej veci okresný súd zamietol návrh s odôvodnením, že označený odporca Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra SR nie je ako odporca v danej veci pasívne vecne legitimovaný a preto návrh navrhovateľa nie je dôvodný.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak 1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu, 2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 1) 3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu, 2), b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, 3) a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora, c) Ministerstvo financií

Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní spôsobil škodu vyšetrovateľ finančnej správy alebo poverený pracovník finančnej správy, 3) a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ finančnej správy alebo poverený pracovník finančnej správy nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora, d) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu, e) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice Európskej únie alebo ak v dôsledku nedodržania lehoty určenej na jej prebratie vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy, f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu 4) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní, g) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ním vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jeho nesprávnym úradným postupom, h) Národná banka Slovenska, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom, i) verejnoprávna inštitúcia, záujmová samospráva alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom, j) Národná rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom, k) Súdna rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom, l) Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ním vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jeho nesprávnym úradným postupom, m) orgán príslušný podľa písmen a) až l), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v znení neskorších predpisov, ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v znení neskorších predpisov, ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať podľa odsekov 1 a 2, je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť (§ 15) príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa. Účinky uplatnenia nároku zostávajú zachované. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva (v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv a to napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách ustanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), predkladať a označovať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 120 ods. 1 O.s.p.), právo na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)).

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je irelevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušujú ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné,

neudržateľné, alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Vecnú legitimitáciu účastníka konania a to aktívnu alebo pasívnu, určujú práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva, o ktorých súd účastníkov konania nepoučuje. Označenie správneho štátneho orgánu navrhovateľom v návrhu, ktorý koná za štát v rozsahu vo svojej pôsobnosti, však nie je otázka vecnej pasívnej legitimitácie štátu v konaní, resp. s pasívnou legitimitáciou štátu nesúvisí. Existencia, či neexistencia pasívnej legitimitácie štátu ako hmotnoprávneho stavu nemá žiadnu súvislosť so správnym procesným označením štátu ako účastníka konania na strane odporcu. Štát je ako účastník konania označený riadne, ak je súčasne s ním označený príslušný orgán štátu, ktorý bude za štát konať. V prípade, ak navrhovateľ označí štátny orgán, ktorý má za štát konať, ale uplatnený nárok do jeho pôsobnosti nepatrí v predmetnej veci, nejde o nedostatok podmienky konania, či vecnej pasívnej legitimitácie. Je povinnosťou súdu bez zreteľa na označenie v návrhu zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal štátny orgán, do pôsobnosti ktorého patrí uplatnený nárok (R 48/1967).

Z uvedených dôvodov treba považovať závery okresného súdu o nedostatku vecnej pasívnej legitimitácie odporcu za predčasné a nepreskúmateľné. Takýmto svojím postupom (nedostatkom dôvodov) súd odňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom.

Odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. júla 2011 sp. zn. III. ÚS 198/2001, v ktorom ústavný súd (okrem iného) uviedol, že povinnosť súdu rozhodnutie náležite (v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p.) odôvodniť je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vysporiada so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnených nárokov, ako aj špecifickými námietkami (v danej veci námietkami vo vzťahu k pasívnej legitimitácii odporcu). Porušením uvedeného práva účastníkov na jednej strane a povinnosťou súdu na strane druhej sa účastníkom konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. S prihliadnutím na uvedené, nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Pokiaľ teda okresný súd založil svoje rozhodnutie vo vzťahu k odporcovi len na tom, že odporca nie je vo veci pasívne vecne legitimovaný a návrh navrhovateľa bez ďalšieho zamietol, spočíva jeho rozhodnutie vo vzťahu k odporcovi na nesprávnom právnom posúdení veci.

Vychádzajúc z toho, že okresný súd v konaní zistil, že odporca nebol správne označený v návrhu ako účastník konania, proti ktorému návrh smeruje a preto návrh navrhovateľa pre nedostatok pasívnej legitimitácie na strane odporcu zamietol, založil svoje rozhodnutie na nesprávnej interpretácii § 3 a § 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, vo vzťahu k odporcovi.

I napriek tomu, že okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal a citoval ustanovenie § 21 ods. 4 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi, alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu, neskúmal, kto je oprávnený za štát konať v zmysle uvedeného ustanovenia a príslušného osobitného predpisu.

Žalovaným účastníkom v spore bol štát v označení Slovenská republika. V priebehu konania navrhovateľ označenie žalovaného subjektu nezmenil. Spornou bola len okolnosť, ktorý orgán má v spore v mene žalovaného vystupovať. Otázka, ktorý orgán štátu, vzhľadom na obsah a povahu daného sporu má v mene žalovaného (Slovenská republika) konať, nie je otázkou pasívnej legitimitácie žalovaného a okresným súdom zistené nedostatky v zastúpení žalovaného mali povahu nedostatkov procesných podmienok konania.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 226 O.s.p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 224 ods. 1 O.s.p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.